

Locatie Graafsedijk ongenummerd, Beers - kadastraal CUI00 N 679

Aardkundig advies gemeente Land van Cuijk

Datum: 7 november 2024

Omschrijving: het tijdelijk grondgebruik ten behoeve van de bovengrondse bomenopslag met behulp van de teeltondersteunende voorzieningen

Plan datum en/of zaaknummer: Z2023-00000521

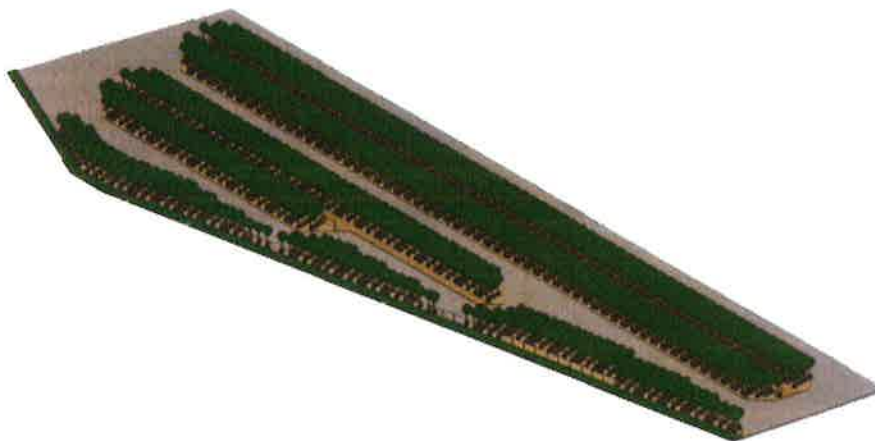
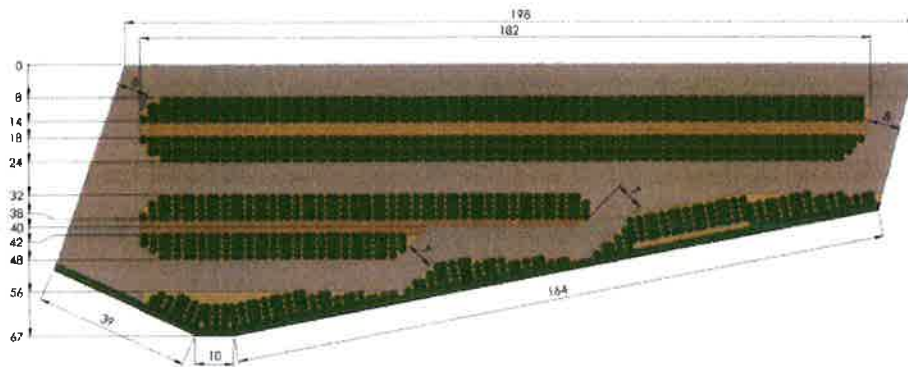
Ter attentie van: Team Ondersteuning Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving – G. Lucas

Afzender: Team ruimtelijke ontwikkeling – M. Brugman

1. Aanvraag:

Boomkwekerij Ebben wil voor een periode van 36 maanden een bovengrondse opslag voor bomen realiseren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van teeltondersteunende voorzieningen. Op de locatie zijn de volgende werken en werkzaamheden gewenst:

- a. Aanleggen van +/- 9.300 m² (semi-)verharding, waarvan:
  - a. +/- 4.500 m² verharding in de vorm van stelconplaten op een laag gebroken puin.
  - b. +/- 4.800 m² verharding in de vorm van gebroken puin als bodem voor de bomenvakken.
- b. Slaan van een put met een diepte van -17 m.
- c. Egaliseren van hoogteverschillen tot 0,15 m. met een gesloten grondbalans. Met een graafmachine zijn hoogteverschillen c.q. plooiën glad gestreken: het profiel ligt over het gehele oppervlak gelijk.
- d. Aanleggen van beregening door middel van een hoofdleiding met lage (1 m.) en hoge (6 m.) sproeiers. Alle sproeiers worden tot -0,9 m. onder het maaiveld ingebracht. De waterleidingen liggen in de drainagesleuf bij de drainageslangen (-0,3 m.) voor de aanvoer van water voor sproeiers en druppelslang.
- e. Aanleggen van een drainagesysteem in de vorm van twee gesloten grindkoffers omhuld in een worteldoek. De drainageslangen liggen op -0,3 m. onder het voormalige maaiveld (in de grond). De afvoer van het drainagesysteem ligt op -0,45 m. in de grond.
- f. Aanleggen van drainage op -0,8 m. onder het maaiveld om de 5 m.
- g. Bouwen van een teeltondersteunende voorzieningen in de vorm van een palenconstructie van 2 m. hoog. De palen worden tot -0,9 m. onder het maaiveld ingebracht.

Ruimtelijke onderbouwing bij aanvraag

De aanvrager geeft in het bestand 'Toetsing bestemmingsplan ontwikkeling aanleg bovengrondse bomenopslag Graafsedijk Beers, Perceel Cuijk, sectie N. nummer 679 Versie 02, d.d. 07-04-2023' een nadere uitleg over de aanwezige aardkundige waarden:

"Functieaanduiding: specifieke vorm van agrarisch met waarden – aardkundig waardevol gebied

Met betrekking tot aardkundig waardevolle gebieden is het beleid erop gericht om de ontstaansgeschiedenis van het aardoppervlak zichtbaar, beleefbaar en begrijpelijk te houden. Volgens de aardkundige waardenkaart van Noord-Brabant is het plangebied gelegen in aardkundig waardevol gebied 'Maasterrassen Land van Cuijk'.

Het betreft een zeer uitgestrekt gebied met een grote verscheidenheid aan landvormen van verschillende ouderdom en grootte, voornamelijk gevormd door de Maas tijdens en na de laatste ijstijd. Een aantal daarvan vormen typevoorbeelden van de evolutie van een rivier in een gematigde klimaatzone sinds de laatste ijstijd en zijn omwille van hun gaafheid, goede zichtbaarheid en toegankelijkheid uniek voor Nederland en omgeving. Hier gelden beperkingen met betrekking tot uitbreiding van bebouwing en infrastructuur

(geen aantasting van het uitzicht op het landschap) en werkzaamheden zoals ver- en afgravingen (ter bescherming van de aanwezige reliëfs).

Het gebruik van de gronden is tijdelijk van aard. Het perceel is omringd door een bomenrij en percelen waar bometeelt plaatsvindt. Het uitzicht op dit perceel vanuit de omgeving is minimaal.”

2. Omgevingsplan en overige ruimtelijke besluiten:

Ter plaatse van de locatie zijn de onderstaande ruimtelijke besluiten juridisch én inhoudelijk relevant vanuit het onderdeel ‘aardkundige waarden’:

- a. Omgevingsplan gemeente Land van Cuijk (gemeente vanaf 01-01-2024), waarbinnen:
  1. Buitengebied 2010 (vastgesteld 19-09-2011).
- b. Omgevingsverordening Noord-Brabant (vastgesteld 01-01-2024).
- c. TAM-omgevingsverordening Noord-Brabant (vastgesteld 05-12-2023).

3. Omgevingsplan gemeente Land van Cuijk

Omgevingsplan: Buitengebied 2010

In het bestemmingsplan Buitengebied 2010 zijn ter plaatse het begrip ‘Aardkundige waarden’ en de aanduiding ‘specifieke vorm van agrarisch met waarden – aardkundig waardevol gebied’ relevant.

Aardkundige waarden:

landschapswaarden die samenhangen met (abiotische) milieukeurmerken, zoals geologie, geomorfologie, reliëf, steilranden, grondwaterhuishouding (kwelgebieden), bodemtypen/bodemopbouw/ bodemsamenstelling, afzonderlijk of in onderlinge samenhang.

specifieke vorm van agrarisch met waarden – aardkundig waardevol gebied

De regels voor de omgang met aardkundige waarden zijn voor de locatie opgenomen in artikel 4, lid 6. Op basis van de aangevraagde activiteiten wordt bepaald of een omgevingsvergunning vereist is. De **dikgedrukte** activiteiten vallen onder de aanvraag. Er is geen sprake van een uitzondering waardoor geen omgevingsplicht zou ontstaan.

Artikel 4 Agrarisch met waarden – Landschapswaarden

4.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.6.1 Verboden werkzaamheden

- a. Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - aardkundig waardevol gebied' is een omgevingsvergunning vereist om de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:
  1. **Het verzetten of vergraven van grond waarbij het maaiveld over meer dan 100 m² wordt gewijzigd of het maaiveld zelf met meer dan 0,20 m wordt gewijzigd.**

2. Het omzetten van grond of **uitvoeren van bodemingrepen dieper dan 0,50 m onder maaiveld.**
3. Het aanleggen, dempen of wijzigen (van oevers, profiel, doorstroom- of bergingscapaciteit) van waterlopen, sloten en greppels.
4. **Het verlagen van de grondwaterstand door aanleg van drainage of door bemaling en/of bronnering.**
5. vervallen
6. vervallen
7. Het aanbrenge van ondergrondse of bovengrondse energie-, transport- en/of communicatieleidingen, uitgezonderd drainageleidingen nodig voor een normale agrarische bedrijfsvoering en leidingen noodzakelijk voor het aansluiten van bouwwerken op het net van openbare nutsvoorzieningen.

4.6.2 Uitzonderingen

Het in lid 4.6.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

- a. Het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn.
- b. Reeds in uitvoering zijn krachtens een verleende omgevingsvergunning, dan wel krachtens een verleende omgevingsvergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.
- c. Binnen het bouwvlak plaats vinden, met uitzondering van de werken en werkzaamheden ter plaatse van de aanduiding 'monumentale boom'.

4.6.3 Toelaatbaarheid

De in lid 4.6.1 genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de in de bestemmingsomschrijving genoemde waarden.

4. TAM-Omgevingsverordening Noord-Brabant

In de TAM-Omgevingsverordening Noord-Brabant zijn in artikel 5.43 'Aardkundige waarden' instructieregels opgenomen voor de omgang met aanwezige aardkundige waarden in een omgevingsplan. Indien de aanvraag een wijziging van het omgevingsplan (WOP) of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) betreft, dan zijn de instructieregels van de Omgevingsverordening Noord-Brabant van toepassing (art. 8.0b Bkl).

De opzet van de regeling voor werken en werkzaamheden in het omgevingsplan zijn gebaseerd op het verlenen of weigeren van een omgevingsplanactiviteit (OPA). De instructieregels uit de Omgevingsverordening Noord-Brabant en de bijbehorende Beleidsregels omgvingrecht Noord-Brabant spelen in dit geval geen *juridische* rol in de

besluitvorming. Er wordt wel gebruik van gemaakt als bron van *inhoudelijke* informatie, specifiek de 'Aardkundig Waardevolle Gebiedenkaart Noord-Brabant met bijbehorende gebiedsbeschrijvingen'.

5. Werkwijze beoordeling aanwezige aardkundige waarden

In de gemeente Land van Cuijk is naast de regels in het Omgevingsplan geen zelfstandig beleid inwerking voor de analyse, toetsing en omgang met aanwezige aardkundige waarden. De beoordeling vindt daarom per geval plaats. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van de volgende informatiebronnen:

1. Aardkundig Waardevolle Gebiedenkaart Noord-Brabant met bijbehorende gebiedsbeschrijvingen
(<https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-landschap/brabantse-landschappen/aardkundig-waardevolle-gebieden/>)
2. Archeologiebeleid. Aardkundige kaart met archeologische (basis)informatie, behorend bij RAAP-rapport 6589, kaartbijlage 1.
3. COOK (gemeentelijke geoviewer)
  - a. Bodemkaart
  - b. Hoogtekaart
  - c. Historische luchtfoto's
  - d. Overstroomt (Boxmeer uiterwaarden)
4. Actuele Hoogtekaart Nederland (www.ahn.nl)
5. Aardkundig erfgoed | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
(https://kennis.cultureelerfgoed.nl/index.php/Thema/Aardkundig_erfgoed)

6. Afweging toelaatbaarheid

De benodigde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan:

1. het behoud,
2. het herstel en
3. de ontwikkeling

van de in de bestemmingsomschrijving genoemde aardkundige waarden.

Op basis van de afweging van deze 3 aspecten wordt geadviseerd of:

- de activiteit(en) toelaatbaar zijn;
- de activiteit(en) toelaatbaar zijn onder voorwaarden;
- de activiteit(en) niet toelaatbaar zijn.

6.1 Beschrijving aanwezige aardkundige waarden

De locatie ligt in het aardkundig waardevolle gebied 'Maasterrassen, Land van Cuijk'. Dit zeer grote gebied bevat een groot aantal in het landschap goed zichtbare reliëfvormen sinds het einde van de laatste ijstijd opgebouwd door de Maas: oude Maasgeulen en platen, afgesneden Maasmeanders, rivierterraswanden, en de huidige overstromingsvlakte.

Bijna alle opvallende reliëfvormen in dit gebied hebben rechtstreeks of onrechtstreeks met de geschiedenis van de Maas vanaf de laatste ijstijd (Weichselien) te maken. Deze rivier heeft talrijke sporen van haar ontwikkeling in het landschap achtergelaten. In de hoogste delen van het gebied, meestal het verst van de huidige Maas af, zijn geulen en platen achtergebleven van de Maas als verwilderde rivier uit een late fase van de laatste ijstijd. Deze zijn duidelijk zichtbaar in het gebied tussen Gassel, Cuijk en en Haps. De locatie ligt binnen dit gebied precies op de overgang tussen een terrasvlakte (2M42) en een restgeul (22R43).

Een terrasvlakte kenmerkt zich door een duidelijk patroon van meanderende geulen, en tussenliggende wat hogere vlakke delen. Restgeulen zijn verlaten rivierbeddingen. Dit kunnen verlaten beddingen zijn van vlechtende en meanderende rivieren die op natuurlijke wijze of door de mens zijn afgesneden van het riviersysteem. Restgeulen kunnen geheel of gedeelte zijn verzand of dichtgeslibd, verland en opgevuld zijn met veen (v) of nog grotendeels watervoerend zijn (hoefijzermeer).

In de restgeul aangrenzend aan de locatie ligt een A-watergang van het Waterschap Aa en Maas. Deze en andere A-watergangen volgen deels het geulenpatroon en hebben als zodanig ook in onze tijd een functie voor de afvoer van water en voor de belevingswaarde van het geulenpatroon.

Het vlechtende geulenpatroon tussen Gassel, Cuijk en Haps, met globale ligging locatie.

Bron:
<https://rce.webgis.nl/nl/map/aardkundig-erfgoed>

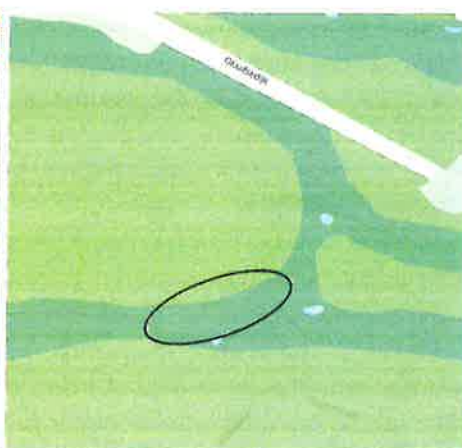

Het vlechtende geulenpatroon tussen Gassel, Cuijk en Haps, met globale ligging locatie.

Bron: <https://www.ahn.nl/>

Locatie aanvraag.
Bron: <https://www.gislandvancuijk.nl/cook/>

Terrasvlakte groen, restgeul groen-blauw.
Bron:
<https://rce.webgis.nl/nl/map/aardkundig-erfgoed>

Hoogtekaart (dynamisch)
Bron: <https://www.ahn.nl/>

Hoogtekaart.
Bron: <https://www.gislandvancuijk.nl/cook/>

6.2 Behoud aanwezige aardkundige waarden

Voor de locatie zijn de aardkundige waarden van het natuurlijke reliëf in de vorm van een (peri)glaciaal, vlechtend geulenpatroon van belang. Het patroon beslaat een vrij groot gebied. In een dergelijk groot bewoond gebied hebben vanzelfsprekend een groot aantal aantastingen van het natuurlijk reliëf plaatsgevonden: uitbreiding van bewoningskernen, aanleg van wegen en spoorwegen, delfstoffenwinning (klei, zand, grind, historisch ook veen), egaliseringswerken, waterbouwkundige werken. De gevolgen daarvan zijn meestal dat de **natuurlijke reliëfvormen beschadigd of vernield** worden.

Verder kan door uitbreiding van bijvoorbeeld bebouwing en infrastructuur het **uitzicht op c.q. de visuele beleving van het landschap** verhinderd worden of volledig verloren gaan, waardoor de reliëfverschijnselen moeilijker waarneembaar worden (bijvoorbeeld woonwijken, taluds van wegen of spoorwegen, dijken). Dergelijke ingrepen zorgen dikwijls ook voor **het verloren gaan van de zichtbare interne samenhang van vooral grote reliëfvormen** (bijvoorbeeld een boogvormige laagte van een opgevulde oude meandergeul die in meerdere delen wordt gesneden door wegtaluds). Potentiële

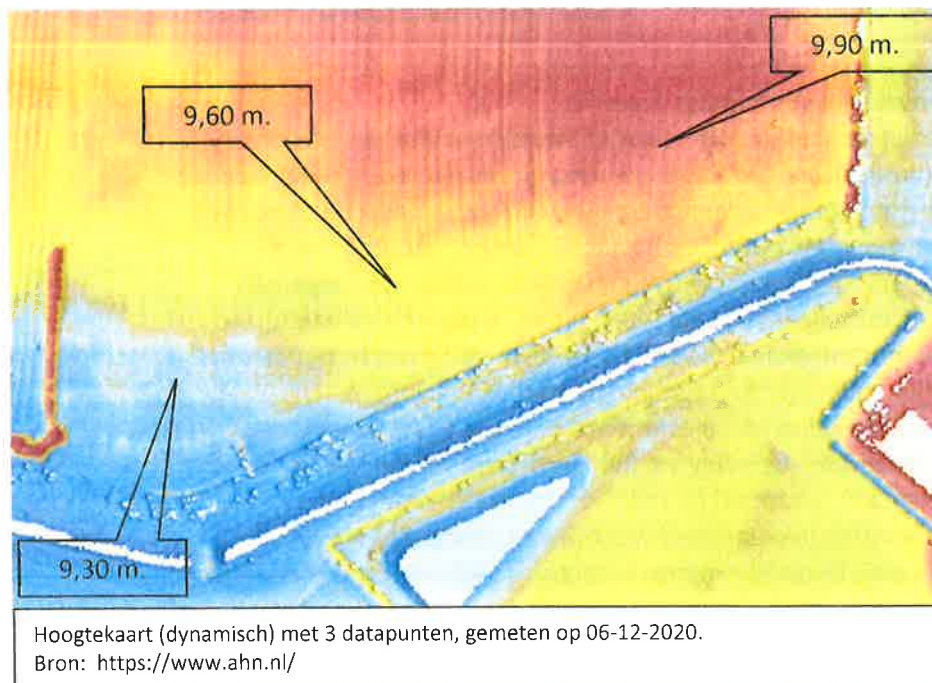

bedreigingen vormen de verdere **uitbreiding van bebouwing** (zowel van losse bebouwing als rond de bestaande woonkernen), infrastructuur en industrie- en dienstenterreinen. Ook kunnen **waterbouwkundige werken** in het kader van rivierverbetering, delfstoffenwinning, waterbeheersing en/of natuurontwikkeling een negatieve invloed hebben op de in het gebied aanwezige aardkundige waarden.

De aangevraagde werken en werkzaamheden leiden tot een gedeeltelijke beschadiging van het aanwezige reliëf. Op de locatie wordt bewust het reliëf geëgaliseerd ten behoeve van de bedrijfsvoering. Volgens de gegevens wordt dat met een gesloten grondbalans gedaan tot hoogteverschillen van 0,15 m. Praktisch betekent dit dat op de locatie de hoger gelegen grond (terraswelling) is verschoven naar de lager gelegen grond (restgeul), waardoor het aanwezige reliëf is veranderd. Het ingraven van de drainagekoffers, -leidingen en het gebruik van gebroken puin leidt eveneens tot een afwijkende bodemopbouw.

Er is geen omgevingsvergunning nodig voor "Het verzetten of vergraven van grond waarbij het maaiveld over meer dan 100 m² wordt gewijzigd of het maaiveld zelf met meer dan 0,20 m wordt gewijzigd." Gezien de data (06-12-2020) op de Actuele Hoogtekaart Nederland lijkt het onwaarschijnlijk dat de wijziging onder de 0,20 m. blijft. Op deze metingen (tot 0,05 m. nauwkeurig) komt een hoogteverschil naar voren van 0,60 m. Het tijdelijk deels afgraven van de terraswelling en het deels ophogen van de restgeul is niet wenselijk en doet afbreuk aan het aanwezige reliëf. Door de ingreep verdwijnt een gedeelte van de restgeul op een plek waar deze al erg smal is (gemaakt).

Meegewogen wordt dat de locatie onderdeel uitmaakt van een aardkundig patroon dat een groter gebied bestrijkt. Echter, de locatie ligt precies op een

gevoelige plek waar terraswielving en restgeul in elkaar overgaan. De restgeul is daarbij reeds erg smal en zal nog smaller worden aan de westzijde. In zoverre is er op de locatie sprake van *afbreuk* van de aardkundige waarde. Opgemerkt wordt dat het om een tijdelijke situatie gaat, dat de restgeul niet volledig doorsneden wordt en onderdeel blijft van het grotere geulenpatroon. In zoverre is er, mede dankzij het tijdelijke karakter, geen *onevenredige* afbreuk van de aanwezige aardkundige waarde. Nota bene: de locatie is niet geschikt als permanente locatie voor dergelijke activiteiten. Er is meer dan voldoende ruimte op de hoger gelegen terraswielving(en).

6.3 Herstel aanwezige aardkundige waarden

Het slaan van een tijdelijke put en het inbrengen van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen leiden niet tot een onevenredige afbreuk van de aanwezige aardkundige waarden. Deze voorzieningen kunnen zonder extra schade weer verwijderd worden na afloop van de tijdelijk omgevingsvergunning.

Het tijdelijk neerleggen van de steconplaten leidt an sich ook niet tot een onevenredige afbreuk van de aanwezige aardkundige waarden.

Het natuurlijke reliëf dat tijdelijk kunstmatig wordt (is) geëgaliseerd, zal eveneens kunstmatig moeten worden teruggebracht naar de situatie van 6 juni 2020 op basis van de data van www.ahn.nl. Aangezien er sprake is van een gesloten grondbalans op de locatie, is de benodigde en gebiedseigen grond aanwezig om dit te bewerkstelligen. Daarmee wordt de tijdelijke afbreuk van het reliëf (op kunstmatige wijze) weer hersteld en beleefbaar gemaakt.

Het ingebrachte gebroken puin (en eventueel andere materialen) voor de boomvakken en onder de stelconplaten zal volledig verwijderd moeten worden van de locatie.

6.4 Ontwikkeling aanwezige aardkundige waarden

De ontwikkeling van de aanwezige aardkundige waarde is niet aan de orde. Wel is het denkbaar dat de restgeulen in de toekomst een belangrijker rol krijgen bij waterhuishoudkundige (klimaat)oplossingen, al dan niet in samenhang met de versterking van (natte) ecologische verbindingen.

7. Conclusie en advies:

Op basis van het voorafgaande leiden de *tijdelijk* aangevraagde (en reeds gerealiseerde) activiteiten weliswaar tot een afbreuk, maar niet tot een *onevenredige* afbreuk van de aanwezige aardkundige waarden. Dit, omdat er geen aardkundige waarden volledig verdwijnen of waarvan de onderlinge samenhang verdwijnt en een groot deel van de afbreuk aan de aardkundige waarden (kunstmatig) hersteld kan worden. Het nadien herstellen van de tijdelijk afbreuk is wenselijk en geadviseerd wordt enkele verplichte voorwaarde op te nemen om dit te bewerkstelligen.

De aangevraagde, tijdelijke activiteiten zijn onder de volgende voorwaarden toelaatbaar:

1. Alle teeltondersteunende voorzieningen moeten nadien uit de grond worden verwijderd;
2. Alle in- en opgebrachte gebroken puin (en andere materialen) moet nadien uit de grond verwijderd worden;
3. Alle in- en opgebrachte stelconplaten moeten nadien uit de grond verwijderd worden;
4. Het reliëf zoals te zien op www.ahn.nl met meetdatum 6 juni 2020 dient nadien te worden teruggebracht met de in de locatie aanwezige (top)grond. Het gaat daarbij primair om het aflopende karakter van terraswieling naar restgeul, waarbij de restgeul volledig hersteld moet worden.

Enkelbestemming
Agrarisch met waarden
Landschapswaarden

Functieaanduiding
specifieke vorm van agrarisch met
waarden - aardkundig waardevel
gebied

Functieaanduiding
specifieke vorm van agrarisch met
waarden - dassen

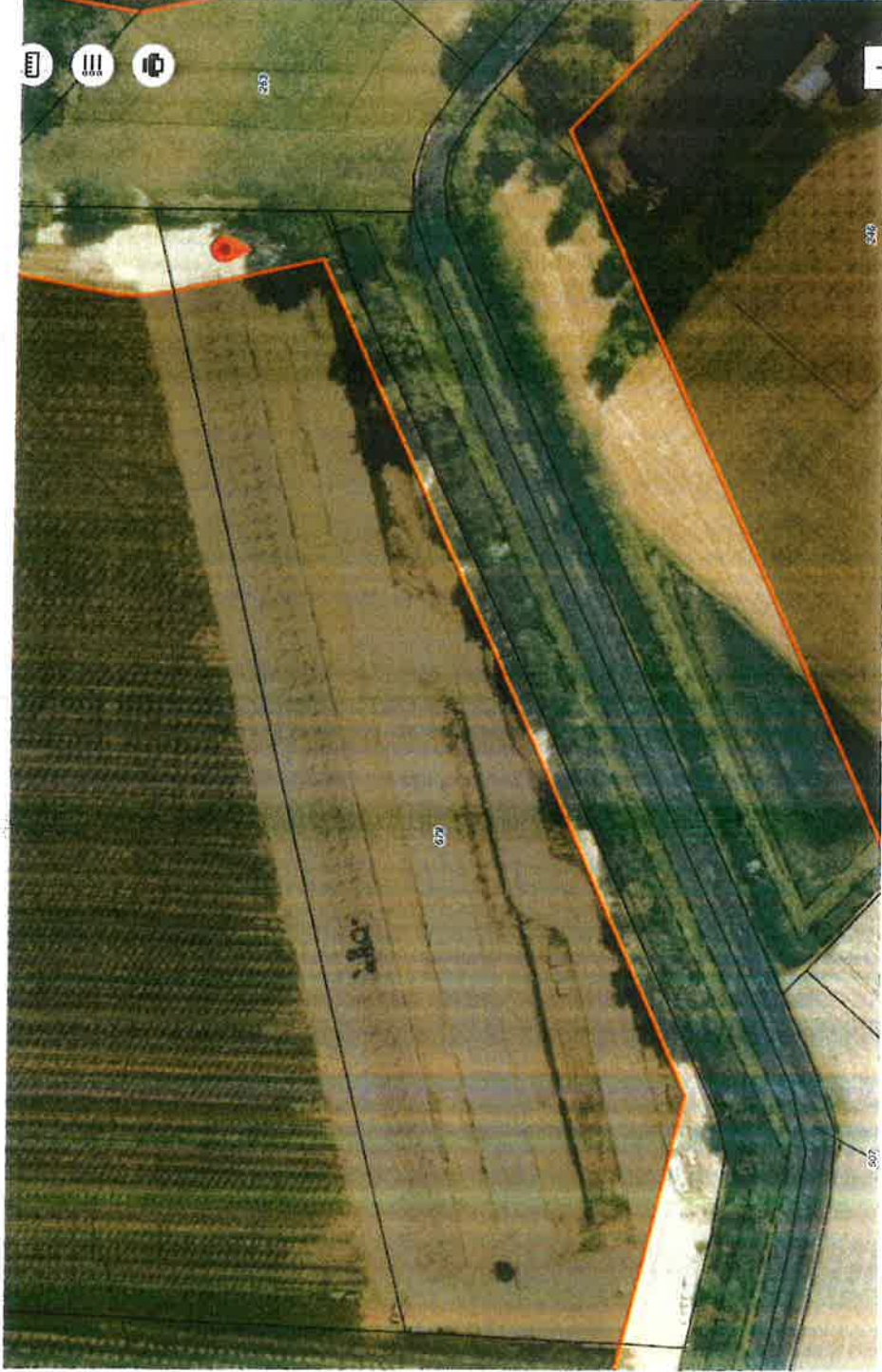
Gebiedsaanduiding
overige zone - groenblauwe mantel

Gebiedsaanduiding
overige zone -
radarverstoringsgebied

Gebiedsaanduiding
overige zone - zoekgebied - evz

Enkelbestemming
Agrarisch met waarden -
landschapswaarden

Funcieaanduiding
specifieke vorm van agrarisch met
waarden - aardkundig waardevol
gebied

Funcieaanduiding
specifieke vorm van agrarisch met
waarden - dassen

Gebiedsaanduiding
overige zone - groenblauwe markt

Gebiedsaanduiding
overige zone -
raafverstoringsgebied

Gebiedsaanduiding
overige zone - zoekgebied - evz

Gebiedsaanduiding
overige zone - zoekgebied voor
behoud en herstel watersystemen

Let op, de informatie op deze website is niet volledig en mogelijk verouderd. Maak gebruik van het
Omgangsloket voor een volledig beeld van de geldende regels.